

MARK TWAIN

Tom Sawyer în Străinătate

MARK TWAIN

Titlu: Tom Sawyer în străinătate

Titlu original: *Tom Sawyer Abroad*

Traducere: Dan Stelian

Editor Aldo Press, București

© by Dexon Office, 2014

Toate drepturile pentru această versiune aparțin Dexon Office

Informații, comenzi ramburs, comenzi
pentru editare și tipărire de cărți și broșuri

Email dexonoffice@gmail.com

www.aldopress.ro

CAPITOL I

Tom caută noi aventuri

Vă închipuiți poate că Tom Sawyer s-a mulțumit cu toate aventurile alea?

Vorbesc despre aventurile pe care le-am avut când am mers la vale pe fluviu, când l-am slobozit pe negrul Jim și când Tom a fost împușcat în picior. Da' de unde! De-abia i s-a trezit dorul de aventură! Țsta a fost rezultatul. Când ne-am întors tustrei din călătoria aia lungă, încununăm de glorie cum se spune, satul ne-a ieșit în întâmpinare cu torțe, cu discursuri și cu ovații, primindu-ne ca pe niște eroi, ceea ce Tom Sawyer își dorise totdeauna să fie.

Câtăva vreme, a fost mulțumit. Toată lumea făcea caz de Tom, iar el se plimba cu nasu-n sus prin târg, de parc-ar fi fost moșia lui. Unii îl porecliseră „Tom Sawyer călătorul”, vorbă care-l făcea să se umfle-n pene. Vedeți dumneavoastră, era cu un cap mai sus decât mine și decât Jim, pentru că noi coborâsem la vale pe-o plută și ne întorsesem cu vaporul, pe când Tom mersese cu vaporul și la dus și la-ntors. Băieții din sat ne pizmuiau pe mine și pe Jim, dar se ploconeau până la pământ în fața lui Tom.

Ei bine, nu știu ce să zic: poate c-ar fi rămas mulțumit de n-ar fi fost Nat Parsons, dirigintele poștei, un bătrân înalt și subțira-tic, bun la suflet, dar cam nătăfleț. Era chel, din pricina vârstei, și guraliv cum n-am pomenit să fie altă vietate pe lumea asta. Vreme de treizeci de ani fusese singurul om din sat cu oarecare faimă – faimă de călător vreau să spun – și era, firește, grozav de mândru pe chestia asta; se socotea că în acești treizeci de ani își povestise călătoriile de peste-un milion de ori, bucurându-se de fiecare dată. Și iată că acum, în fața unui băiat care nu împlinise încă cinsprezece ani, toată lumea rămânea cu gura căscată de admirație

Respect pentru oameni și cărți.

pentru călătoriile lui. Bătrânul, să moară de necaz, nu alta! Îl apucau pandaliile ascultându-l pe Tom și mai ales exclamațiile oamenilor: „Dumnezeule!” „Chiar așa?!” „Cum de-ai scăpat cu viață?!” și alte asemenea vorbe. Nu se putea însă smulge de lângă ei, cum nu se poate dezlipi o muscă de magiunul în care și-a vârât piciorușele de dinapoi. Și ori de câte ori Tom făcea o pauză, bietul bătrân își îngâna cu sfială vechea poveste a călătoriilor lui, silindu-se să le dea cât mai multă strălucire – numai că erau cam prăfuite și nu făceau impresie, încât te cuprindea jalea privindu-l. Pe urmă, Tom începea iar să povestească, și bătrânul aștepta să-i vină din nou rândul, și uite-așa mereu, vreme de peste-o oră, povesteau amândoi, pe întrecute.

Călătoriile lui Parsons avuseseră loc cam așa:

În primele zile după numirea lui ca diriginte al poștei, când era nou în meserie, s-a pomenit cu o scrisoare pentru un tip pe care nu-l cunoștea, și care nu locuia în sat. Treceau săptămânile și scrisoarea rămânea acolo, iar el nu știa ce să facă, încât îl apuca un tremurici numai ce-o vedea. Scrisoarea n-avea timbre pe ea, și asta era încă o grijă pe capul lui. Omul nu putea cere nimănui să plătească timbrele, adică zece cenți, și se gândea că guvernul o să-l tragă la răspundere, ba chiar o să-l și concedieze când o vedea că nu taxase scrisoarea. Bietul om era la pământ. Nu mai dormea nopțile, nu mai puneă nimic în gură, ajunsese ca o umbră, și totuși nu îndrăznea să ceară sfatul nimănui, căci persoana căreia i-ar fi cerut sfatul s-ar fi putut întoarce în contra lui, informând guvernul în legătură cu scrisoarea. Într-o bună zi ascunse scrisoarea sub dușumea, dar nici asta nu-i folosi prea mult: dacă vedea pe careva stând pe locul acela, intra la bănuieli și-ncepea să tremure de frică, iar când se lăsa noaptea, rămânea treaz până când târgușorul amușea, și atunci se ducea pe furiș la ascunzătoare și scodea de acolo scrisoarea, ca s-o îngroape în altă parte. Oamenii începură, firește, să-l ocolească și să murmure, scuturând din cap, fiindcă după felul cum arăta și se purta, li se părea că omorâse pe cineva sau că săvârșise vreo faptă necurată – nu știau ce anume, dar l-ar

fi linșat dac-ar fi fost un străin.

Ei bine, precum vă spuneam, ajunsese la capătul puterilor; se hotărâ, așadar, să plece la Washington ca să-l caute pe Președintele Statelor Unite, și să-i spună tot ce-avea pe suflet, fără a-i ascunde nimic, și pe urmă să scoată scrisoarea, și s-o pună sub ochii guvernului, zicând: „Uitați-vă, asta e! Faceți ce poftiți cu mine, măcar că – martor mi-e cerul – sunt nevinovat și nu merit pedeapsa legii, mai ales că las în urmă o familie care-o să crape de foame și care n-are nici un amestec în treaba asta. V-am spus tot adevărul, și pot să și jur”.

Zis și făcut. Omul nostru porni la drum, mai cu vaporul, mai cu diligența, dar îl mai mult călare pe cal, de-i trebuiră trei săptămâni ca s-ajungă la Washington, trecând prin sumedenie de sate și prin vreo patru orașe. Lipsi de acasă aproape opt săptămâni, iar când se ntoarse, nu era în tot satul om mai mândru ca dânsul.

Călătoria făcuse din el îl mai mare om din regiune, omul despre care se vorbea îl mai mult; veneau, cică, oamenii taman de la treizeci de mile depărtare, și din fundul Illinois-ului, numai ca să-l vadă, și rămâneau cu gura căscată, în vreme ce dumnealui povestea.

Era ceva nemaipomenit.

Ei bine, n-aveai cum hotărâ care dintre ei era îl mai mare călător: unii ziceau că Nat, alții ziceau că Tom. Toată lumea recunoștea că Nat văzuse mai multe longitudini, dar că Tom împlinea prin latitudini și climate ceea ce-i lipsea în longitudine. Erau cam la egalitate. Drept care, amândoi încercau să câștige grozăvindu-se cât mai mult cu primejdiile prin care trecuse. Rana de la picior a lui Tom era un avantaj împotriva căruia Nat Parsons nu prea cum să lupte, dar lupta din greu, și încă pe un teren neprielnic, fiindcă Tom nu stătea locului, cum s-ar fi convenit să stea dac-ar fi fost un luptător cinstit, ci începea să șchioapete de colo până colo, arătându-și beteșugul, în vreme ce Nat își desria pățaniile pe care le-avusese la Washington. Tom nu încetase să șchioapete nici după ce i se vindecase piciorul, ci se exersa noaptea acasă, păstându-și beteșugul de parc-ar fi fost proaspăt.

Respect pentru oameni și cărți.

Cât despre aventura lui Nat, nu știu cât de adevărată o fi fost – poate c-o fi luat-o dintr-o gazetă sau de altundeva – dar trebuie să recunosc că se pricepea s-o povestească. Ți se făcea pielea de găină când îl ascultai și-l vedeai cum pălește și-și ține răsuflarea, iar uneori femeile și fetele erau cât pe ce să leșine. Pe câte-mi amintesc, lucrurile s-au petrecut cam așa:

Sosind în galop la Washington, omul nostru își priponi calul și merse la casa Președintelui, dar acolo i se spuse că Președintele se afla la Capitoliu și că urma să plece la Philadelphia, așa că nu aveau nici un minut de pierdut dacă voia să-l mai găsească. Nat era să moară de neaz. Își lăsase calul și nu știa ce să facă. Dar chiar în clipa aceea trecu prin fața lui un negru care mâna o birjă hodorigită. Dirigintele poștei se repezi spre el și-i strigă:

— Îți dau o jumătate de dolar dacă mă duci la Capitoliu într-o jumătate de ceas, bașca un sfert de dolar dacă mă duci în douăzeci de minute.

— S-a făcut! zise balaoacheșul.

Nat sări în birjă, care porni valvârtej pe-un drum ca vai de lume, făcând o gălăgie ceva de speriat. Nat se agăță cu disperare de curele de pe margini, dar nu trecu mult și birja se ciocni de-un pietroi și sări în aer, lăsându-și fundul pe caldarâm; când birja coboră din nou, Nat își văzu picioarele pe pământ și înțelese că-i de rău dacă n-o să alerge la fel de repede ca și trăsurica. Deși îngrozit, începu să alerge din răspuțeri, agățându-se de curele și lăsându-și picioarele să zboare.

Urla și zbiera la birjar să oprească, iar mulțimea adunată pe stradă zbiera și ea, căci vedea cum i se mișcă picioarele sub trăsurică, în vreme ce capul și umerii îi săltau de zor în ferestrele birjei. Dar de ce zbierau ei mai tare, de aceea negrul chiuia, biciuindu-și caii:

— Fii pe pace, șefule, ajungi la timp, zău așa!

Își închipuia, păsămite, că toți îl zoreau, și nu putea firește, să audă nimic din pricina zgomotului pe care-l făcea el însuși. Trecură așa, valvârtej, sub privirile înmărmurite ale oamenilor. În

cele din urmă ajunseră la Capitoliu – lumea zicea că bătuseră recordul mondial de viteză. Caii se lungiră la pământ, iar Nat se prăbuși fără vlagă: era plin de praf, desculț și în zdrențe, dar în schimb sosise la timp, taman la timp ca să-l mai prindă pe Președinte și să-i dea scrisoarea. Iar Președintele îl iertă pe loc și-i spuse că totul e-n regulă. Nat îi oferă negrului două sferturi de dolar în loc de unul, căci își dădea seama că dacă n-ar fi avut birja, n-ar fi putut ajunge la timp acolo.

Ce mai, era o aventură strașnică, încât Tom Sawyer trebuia să muncească din greu ca să-i țină piept cu povestea lui despre rana de la picior.

Ei bine, cu încetul gloria lui Tom începu să pălească, din pricină că oamenii aveau mereu alte subiecte de conversație – ba o cursă de cai, ba un incendiu, apoi un circ care sosi în localitate, un mare târg de sclavi negri, și, colac peste pupăză, o eclipsă. Iar eclipsa dădu naștere, ca de obicei, unei mișcări religioase; acum nici nu se mai vorbea despre Tom, care era întors pe dos și scârbit pe chestia asta.

În curând începu să se frământa și să se zbuciume zi și noapte, iar când l-am întrebat pentru ce se zbuciumă așa, mi-a spus că i se rupe inima când se gândește că timpul trece de pomană, fără nici un război, iar el devine din ce în ce mai bătrân și n-are cum să-și facă un nume. Cam așa gândesc totdeauna băieții, dar el era primul pe care-l auzeam dându-și pe față gândurile.

Se apucă să ticluiască un plan menit să-l facă celebru. După ce l puse la punct, ne propuse mie și lui Jim să ne asociem. Tom Sawyer era totdeauna darnic și mărinimos. Mulți băieți devin cumsecade și prietenoși când te văd că ai vreun lucru bun, dar când se ntâmplă să dea ei peste-un lucru bun, nu suflă o vorbă, ci încearcă să și-l păstreze numai și numai pentru suflețelul lor. Tom Sawyer n-a fost niciodată așa, ce-i la lui e-al lui. Mulți băieți vin și se gudură pe lângă tine când te văd c-un măr în mână, ca să le dai lor miezul, dar când se-ntâmplă ca ei să aibă un măr, iar tu le ceri miezul, amintindu-le că le-ai dat și tu odată, ei îți zic mersi frumos,

Respect pentru oameni și cărți

dar nu-ți dau nici atâta. Am băgat însă de seamă că pân' la urmă sunt pedepsiți pentru asta: totu-i să ai răbdare și s-aștepti.

Ei bine, ne-am dus în pădurea de pe deal, unde Tom ne-a împărțit planul lui:

— Pornim în cruciadă.

— Ce-i aia o cruciadă? l-am întrebat eu.

S-a uitat cu scârbă la mine, cum făcea de câte ori i-era rușine de neștiința cuiva, și mi-a zis:

— Ascultă, Huck Finn, vrei să spui că nu știi ce-i aia o cruciadă?

— Chiar nu știu. Și nici nu vreau să știu. Pân-acum am trăit fără să știu, și n-am murit din pricina asta. Dar dac-o să-mi spui, o să aflu, și nu-i vremea pierdută. Nu văd ce rost ar avea să-mi frământ creierii și să-mi încarc mintea cu niște lucruri pe care s-ar putea să n-am ocazia să le folosesc. Uite, de pildă, Lance William a-nvățat limba choctaw, dar n-a avut parte să cunoască vreun alt choctaw decât ăla de-a venit să-i sape groapa. Hai, spune-mi acum, ce-i aia o cruciadă? Să știi, însă, de la mine că dacă-i vorba de-un brevet, nu-i rost de câștigat parale cu el. Bill Thompson...

— Brevet?! scrâșni Tom. Ești un prost fără pereche! Păi, o cruciadă-i un fel de război.

Am crezut că-și pierduse mințile. Dar nu, vorba serios, și cât se poate de calm:

— O cruciadă-i un război pentru recucerirea Țării Sfinte de la păgâni.

— Care Țară Sfântă?

— Păi, Țara Sfântă! Nu-i decât una.

— Și ce nevoie avem noi de ea?

— Cum chiar nu-nțelegi? E în mâinile păgânilor și-i de datoria noastră să le-o luăm înapoi.

— Cum se face că i-am lăsat să pună mâna pe ea?

— Nu i-am lăsat să pună mâna pe ea: au avut-o întotdeauna.

— Atunci, înseamnă că-i a lor, nu-i așa, Tom?

— Sigur că da. A zis cineva că nu?

M-am gândit la chestia asta, dar n-a fost chip să pricep, așa că

i-am spus:

— E prea complicat pentru mine, Tom Sawyer. Dacă eu aș avea o fermă și-ar fi a mea, iar un altul ar jindui-o, ar fi oare drept ca...

— Uf, taci odată! N-ai habar de nimic, Huck Finn! Nu-i nici o fermă, e cu totul altceva. Uite cum e: păgânii stăpânesc pământul, numai pământul, nimic mai mult, dar ai noștri, adică evreii și creștinii noștri, au sfințit pământul ăla, așa că dumnealor n-au nici un drept să stea acolo și să-l pângărească. E o rușine, și n-ar trebui s-o răbdăm nici o clipă. Trebuie să mărșăluim contra lor și să le luăm înapoi țara.

— Zău dac-am pomenit treabă mai încurcată ca asta! Păi, dac-aș avea eu o fermă și-ar veni careva...

— Nu-ți spusei că n-are nici o legătură cu o fermă? Ferma e-o afacere oarecare, atâta tot, pe când treaba asta-i cu totul altceva, e o chestie mai înaltă, o chestie religioasă.

— E ceva religios să te duci să le iei pământul ălora de-l stăpânesc?

— Sigur că da. Întotdeauna s-a socotit așa.

Jim scutură din cap și spuse:

Respect pentru oameni și cărți

— Dom' Tom, cred că-i o greșeală pe undeva, sigur că-i o greșeală. Jim e și el religios de felu' lui, și cunoaște mulți oameni evlavioși, dar nu întâlnit niciodată vreunul care să se poarte așa cum zici mătăluță.

Tom se făcu foc de supărare:

— Ignoranța asta de catări te bagă-n boală, zău așa! Dacă vreunul din voi ați fi citit vreo carte de istorie ați fi aflat că Richard Pipotă de Leu, și Papa de Roma, și Godfrey de Bulion, și mulți alți dintre cei mai nobili și mai pioși oameni din lume i-au hărțuit și i-au ciopârțit pe păgâni vreme de peste două sute de ani încercând să le ia țara, și-n tot acest timp au înnotat până-n gât în sânge. Și iată că doi prostănaci veniți de la țară, din fundul codrilor din Missouri, pretind să știe mai mult decât ei despre chestia asta și despre temeiurile ei! Ce îndrăzneală!

Privite astfel, lucrurile apăreau, firește, într-o altă lumină, încât eu și Jim ne-am simțit prost, ca niște ageamii, și ne-a părut rău că deschiseseam gura.

N-am mai zis nimic, și nici Jim n-a mai putut scoate o vorbă vreme de câteva clipe, după care a spus:

— Atunci socot că e-n regulă, fiindcă dacă nici dumnealor nu știau, n-are rost ca niște bieți ageamii ca noi să încerce să știe. Iar dacă-i de datoria noastră, e musai să ne punem pe treabă și s-o facem cât mai bine. Totuși, lui Jim îi pare la fel de rău ca și lui dom' Tom pentru păgânii ăia. Partea a mai grea o să fie s-omorâm niște oameni pe care nu-i cunoaștem și care nu ne-au cășunat nici un rău. Asta-i buba. Ce-ar fi să mergem toți trei la ei și să le spunem că ni-e foame și să le cerem ceva de-ale gurii? Poate c-or fi le fel ca toți oamenii, nu credeți? Și-atunci au să ne dea ceva, sunt sigur de asta, și pe urmă...

— Și pe urmă ce?

— Păi, dom' Tom, uite care mi-e gândul. N-are nici un rost și nici n-am putea să omorâm niște străini care nu ne-au cășunat nici un rău, decât dac-am face practică – zău așa, dom' Tom, știe Jim ce spune, știe bine de tot. Dar dac-am lua vreo două topoare, matala,

Huck și cu mine, și ne-am furișat pe malul celălalt la noapte, după ce asfințește luna, și-am face de petrecanie familiei ăleia care bolește-acolo, și le-am da foc casei...

— A, mă plictisești! i-o tăie Tom. Nu mai vreau să discut cu-alde tine și Huck Finn, prea vă-ndepărtați mereu de la subiect și mai aveți și neobrăzarea de-a mă contrazice într-o chestie care, potrivit dreptului funciar, ține de teologie.!

Nu era frumos din partea lui Tom Sawyer să vorbească așa. Jim nu voise câtuși de puțin să-l supere, și nici eu. Știam amândoi prea bine că Tom avea dreptate și că noi greșeam; nu voiam decât să găsim o explicație, atâta tot. Și singurul motiv pentru care nu era în stare să ne lămurească așa fel încât să putem pricepe și noi era faptul că eram niște ageamii – da, niște ageamii cam plicticoși, recunosc. Dar asta nu-i o crimă, socot.

Tom, însă, nu mai voia s-audă nimic. Ne spuse doar că, dac-am fi înțeleș cum se cuvine toată chestia, el ar fi strâns vreo două mii de cavaleri, i-ar fi îmbrăcat din cap până-n picioare în zale de oțel, m-ar fi numit pe mine locotenent și pe Jim intendent, iar el însuși ar fi luat comanda și ar fi azvârlit în mare toată păgânimea ca pe niște muște, și s-ar fi întors apoi prin lume învăluit în slava unui soare-apune. Ne-a mai zis că noi eram prea ageamii ca să ne folosim de-un prilej atunci când se ivește, și că n-o să ni-l mai ofere altă dată. Și s-a ținut de cuvânt. Când lua el o hotărâre, nu-l mai puteai clinti.

Dar nu-mi păsa cine știe ce. Sunt pașnic din fire și nu caut price unor oameni care nu mi-au făcut nimic. Dacă păgânii erau mulțumiți, eram și eu mulțumit ca lucrurile să rămână așa cum sunt.

Tom împrumutase ideea asta cu cruciadele dintr-o carte-a lui Walter Scott, pe care o citea mereu. Era o idee nebunească, fiindcă, după părerea mea, n-ar fi putut să strângă niciodată atâția oameni, și chiar dacă i-ar fi strâns, tot ar fi mâncat bătaie. Am luat și eu cartea și-am citit-o din scoarță-n scoarță și, pe cât am putut să-mi dau seama, am priceput că mai toți tipii ăia care și-au părăsit fermele ca să plece în cruciade au dus-o ca vai de lume.